

Gojenje šampinjonov (2. del)

V prejšnji številki smo opisali pripravo komposta in gojenje šampinjonov v komercialnih gobarnah, v tej pa se bomo osredotočili predvsem na gojenje šampinjonov doma. Ta način gojenja je nadvse primeren kot razvedrilo, katerega »stranski« produkt so sveže gobe preko celega leta, zanj pa so najprimernejši prostori s temperaturo okoli 20°C.

Za gojenje potrebujemo komplet za gojenje šampinjonov, katerega je dandanes moč kupiti tudi pri nas v bolje založenih trgovinah ali kar preko Interneta. Kompleti so sestavljeni iz že pripravljenega komposta, popolnoma ali delno preraščenega s podgobjem (micelijem) šampinjonov in krovne prsti.

Komplet za gojenje šampinjonov, kakršnega nam dandanes dostavijo kar po pošti

Ko tak komplet odpremo, je potrebno preveriti, če je kompost popolnoma preraščen s podgobjem. Če podgobje še ni popolnoma preraslo komposta, ga za krajši čas pustimo pri sobni temperaturi, pri čemer pazimo, da ni v neprodušno zaprti vreči ter da se ne izsuši.

“Svež” kompost, katerega počasi prerašča podgobje šampinjonov bele barve

Popolna oziroma zadostna preraščenost je razpoznavna po rahli beli obarvanosti površine in notranjosti komposta.

Izredno močno preraščen kompost

Po preraščanju na površino komposta nanesemo krovno prst, katera se v večini kompletov za gojenje šampinjonov nahaja v vrečki ločeno od komposta. Pri sobni temperaturi se podgobje kar hitro prične vraščati v krovno prst, katera mora biti ves čas rahlo vlažna. Zalivamo jo s čisto vodo, katero enakomerno polivamo pa površini. Zelo pomembno je, da voda skozi krovno prst ne pricurlja v kompost, saj tako lahko povzroči gnitje. Zaradi tega je najbolje zalivati večkrat po malem, raje premalo kot pa preveč. Za zalivanje so najprimernejše z vodo napolnjene plastenke, katerim s segretim tankim žebljem rahlo naluknjamо zamašek.

S samim zalivanjem posledično skrbimo tudi za zračno vlogo v zraku nad kompostom. Če je zrak v okolici kompleta za gojenje šampinjonov izredno suh (kar opazimo po pretiranem sušenju površine le-tega) ga navlažimo s pršenjem vode ali pa okoli kompleta napnemo kos plastične folije. S tem preprečimo pretirano kroženje zraka okoli kompleta ter posledično njegovo sušenje.

Nekaj dni po nanašanju krovne prsti micelij zraste skoznjo in na njeni površini se pričnejo tvoriti zametki gob. Mlade gobice so bolj občutljive na zračno vlogo, kar pomeni, da imajo raje visoko vlažnost, obenem pa ne sme na njihovi površini zastajati voda. Ko so enkrat gobe velike nekaj centimetrov, postanejo odpornejše na zunanje dejavnike in rastejo brez večjih težav tudi v hladnejših in bolj suhih pogojih.

Gobe se tvorijo nekaj dni po prekrivanju komposta s krovno prstjo

Gobe do končne velikosti pri sobni temperaturi zrastejo v nekaj dneh. Pobiramo jih, ko so klobuki še zaprti.

Če želimo gobe z izrazitejšim oziroma močnejšim okusom pustimo, da se klobuki razprejo in da se lističi na spodnji strani klobuka obarvajo rahlo rjavo. Ponavadi jih za ta namen pustiti rasti le kak dan dlje. Šampinjone te oblike ponekod, na primer v Italiji, cenijo veliko bolj kot take z zaprtimi klobuki.

Ko se klobuki odprejo, pričnejo spuščati spore rjave barve, obenem pa dobijo močnejši,
izrazitejši okus

Besedilo: dr. Andrej Gregori

Fotografije: Aleš Jezeršek, dr. Andrej Gregori